

**Елан тешләүдән саклык  
чаралары:**



**Еланнарга  
басмаска**



**Шорт түгел, ә  
чалбар кияргә**



**Яланаяк яки  
ачык аяк  
киемендә  
йөрергә ярамый**



**ИСТӘ ТОТ!**

**ӘГӘР БӘЛА КИЛЕП ЧЫКСА**



**БЕРДӘМ КОТКАРУ НОМЕРЫ**

<b>ЯНГЫНЧЫЛАР</b>	<b>101 01</b>
<b>ПОЛИЦИЯ</b>	<b>102 02</b>
<b>АШЫГЫЧ ЯРДӘМ</b>	<b>103 03</b>
<b>ГАЗ ХЕЗМӘТЕ</b>	<b>104 04</b>

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ ҺӘМ  
ГАДӘТТӨН ТЫШ ХӘЛЛӘР БУЕНЧА  
УКЫТУ-МЕТОДИК ҮЗӘГЕ**



**Халык өчен  
белешмәлек  
Сак булыгыз, еланнар**



**Бөгелмә ш.**

Еланнар бик сирәк кешегә үзләре һөжүм итә. Еш кына кешеләрне саксызлык аркасында тешлиләр - елан өстенә ялгыш басу яки аны ләктереп китү нәтижәсендә. Бәхетсезлек очрагын булдырмас өчен, урманда игътибарлы булырга һәм еланнарның һәр төре нинди була икәннен белергә кирәк.



### Елан тешләүдән саклык чаралары

Урманга барган чакта, биек аяк киеме һәм тыгыз туымадан тегелгән озын чалбар киюэ яхшырак.

Ял итәргә утырганда, ял урынын карап чыгыгыз.



Гади тузбаш



Тешләү урыннары: кул бармаклары, кул, балтыр, аяк табаны.

Гади кара елан  
табигый агулы елан



Гади бакыр елан



### Тешләү симптомнары

Тешләү жирендә зыян күрүче көчле авырту сизә.

Ярада берничә тамчы кан күренә.

1-2 сәгатьтән соң туңу тойгысы, авыр сулыш, көчле сусау, сирәк пульс, һуш китү, көзән жыеру, саташу очраклары барлыкка килә ала.

### Беренче ярдәм

ярадан агуны чыгарырга кирәк

мөмкин булганча тешләнгән жирне хәрәкәтсез тотарга

аны күтәрбрәк тотарга

зыян күрүчене жылы юрган белән урарга, күп итеп су бирергә

аны тизрәк хастаханәгә житкерергә